

چالش‌های نوین صادرات در ترازوی گمرک و انجمن صادرکنندگان اصفهان

در نشست تخصصی میان مدیرکل گمرکات استان اصفهان و انجمن صادرکنندگان استان اصفهان، ابعاد مختلف فرآیندهای تجاری، از چالش‌های رفع تعهد ارزی تا شناسایی سازمان‌های مجوزدهنده مورد واکاوی قرار گرفت. در ادامه، مشروح این گفتگو را می‌خوانید:

۱. شناسایی سازمان‌های مجوزدهنده؛ گام نخست کاهش ریسک

سوال: با توجه به بخشنامه‌های متعدد، صادرکنندگان چگونه می‌توانند پیشگیرانه عمل کنند تا غافلگیر نشوند؟
آقای کوهستانی: اولین گام، شناخت دقیق سازمان‌های مجوزدهنده است. ما در کشوری هستیم که نزدیک به ۸۵ تا ۸۶ سازمان، شورا و کمیسیون در وضع مقررات یا صدور مجوزها نقش دارند. گمرک در انتهای این زنجیره، صرفاً مجری مصوبات تمامی این نهادهاست. شناخت این نهادها و نقش آن‌ها، اولین قدم برای مدیریت ریسک صادرات است.

۲. کالاهای ریسک‌پذیر و ماده ۲۴ قانون بهبود محیط کسب و کار

سوال: کدام کالاها بیشترین تغییرات مقرراتی را تجربه می‌کنند؟
آقای کوهستانی: کالاهایی که با تنظیم بازار داخلی یا یارانه‌ها در ارتباط هستند، "ریسک‌پذیر" محسوب می‌شوند. محصولات نظیر مرغ و تخم‌مرغ، سیب‌زمینی، پیاز، محصولات معدنی و فرآورده‌های نفتی دائماً با تغییرات ممنوعیت، محدودیت یا وضع عوارض مواجه هستند. خوشبختانه با اجرای ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، دولت موظف است تغییرات را از قبل اعلام کند و گمرک در یک سال و نیم اخیر در برابر بخشنامه‌هایی که این ماده را رعایت نکرده‌اند، ایستادگی کرده و آن‌ها را ابلاغ نمی‌کند. نکته کلیدی: صادرکنندگان باید بدانند که اگر قراردادی بلندمدت را در سامانه جامع تجارت ثبت و تایید کنند، عملاً از بسیاری از محدودیت‌های ناگهانی مصون خواهند ماند.

۳. چالش واقعی: نرخ ارز یا ارزش‌گذاری گمرکی

سوال: انتقادات زیادی به نحوه ارزش‌گذاری کالاها در گمرک وارد است، نظر شما چیست؟
آقای کوهستانی: واقعیت این است که مشکل اصلی صادرکنندگان "تعیین ارزش" نیست، بلکه تعدد نرخ ارز است. وقتی صادرکننده مواد اولیه را با نرخ ارز آزاد یا تالار دوم تهیه می‌کند، اما گمرک بر اساس نرخ تالار اول

(که بسیار پایین تر است) ارزش گذاری می کند، در زمان بازگشت ارز و رفع تعهد، صادرکننده دچار ضرر سنگین می شود. این اختلاف نرخ ارز بین بازار، تالار اول و دوم، پاشنه آشیل صادرات است.

۴. رفع تعهد ارزی؛ نیاز به اصلاح فرآیندها

دبیر انجمن: تاثیر رفع تعهد ارزی بر روند صادرات را چگونه ارزیابی می کنید؟

آقای کوهستانی: ما معتقدیم ارز صادراتی باید به کشور بازگردد، اما فرآیند فعلی ایراد دارد. در شرایطی که مسیرهای بانکی و صرافی استاندارد برای انتقال مستقیم ارز محدود است، بهترین راهکار "واردات در مقابل صادرات" و واگذاری کوتاژهای صادراتی است. همچنین باید هزینه های جانبی مثل کرایه حمل که به صورت ریالی پرداخت می شود، از محاسبات رفع تعهد ارزی حذف گردد تا اجحافی در حق صادرکننده صورت نگیرد.

۵. شایع ترین تخلفات و مسیر رفع اختلاف

دبیر انجمن: شایع ترین چالش ها و تخلفاتی که صادرکنندگان در گمرک با آن مواجه می شوند چیست؟

آقای کوهستانی: عمده مشکلات ناشی از عدم آمادگی مدارک و مجوزهاست. در حوزه تخلفات نیز مواردی چون: کم اظهار یا بیش اظهار ارزش جهت مدیریت رفع تعهد ارز. عدم اظهار عوارض صادراتی. تغییر ماهیت کالا (مثلاً اظهار آب پنیر به جای شیرخشک برای فرار از عوارض) مشاهده می شود. در صورت بروز اختلاف، قانون مسیر سه مرحله ای شفاف را پیش بینی کرده است: ابتدا در گمرک اجرایی، سپس در دفتر ستادی و در نهایت در کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی.

نتیجه گیری و گام بعدی:

صادرات حرفه ای مستلزم تسلط به قوانین و یا بهره گیری از مشاوران خبره بازرگانی است. گمرک تنها صادرکننده مجوزهای خاصی نظیر "ورود موقت" است و سایر مجوزها باید از نهادهایی چون جهاد کشاورزی، صمت یا سازمان ملی استاندارد اخذ شود. برای صادرات مشتقات نفتی هم باید با ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصاحبه داشته باشیم زیرا این ستاد قوانین را وضع میکنند. انجمن صادرکنندگان در جلسات آتی با این سازمان ها مصاحبه خواهد داشت.

مشخصات مصاحبه:

عنوان گزارش: نشست تخصصی میان مدیرکل گمرکات استان اصفهان و انجمن صادرکنندگان استان اصفهان
مصاحبه شوند: دکتر رسول کوهستانی پزوه / مدیر کل گمرکات استان اصفهان
مصاحبه گر: خانم الناز پرویز / دبیرانجمن صادرکنندگان استان اصفهان
تهیه کننده: انجمن صادرکنندگان استان اصفهان

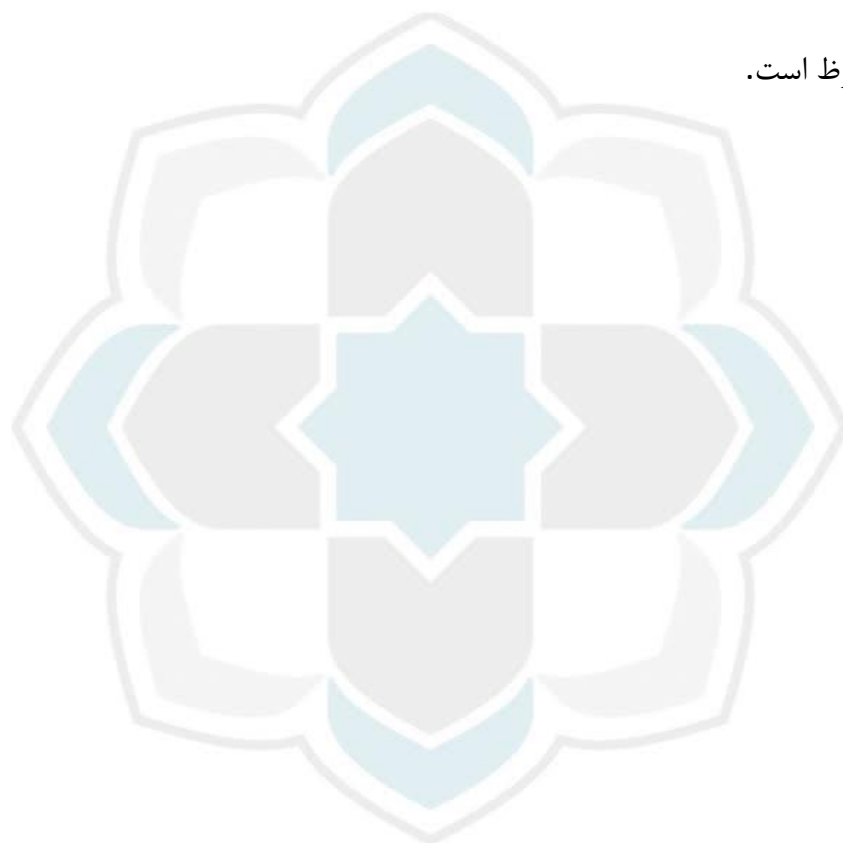
هماهنگ کننده ی تولید: خانم مریم انواری / کارشناس اجرایی انجمن صادرکنندگان

تدوین: خانم فاطمه تنورساز / کارشناس تولید محتوا انجمن صادرکنندگان

تاریخ مصاحبه: ۱۴۰۴/۰۹/۲۴

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۰۴

کلیه حقوق محفوظ است.

انجمن صادرکنندگان

استان اصفهان

Isfahan Exporters Association